Eduskunnan ympäristövaliokunta

Viite: VNS 7/2017 vp

Kirjallinen lausunto valtioneuvoston selonteosta keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry haluaa tuoda esille seuraavat näkemykset eduskunnan ympäristövaliokunnalle.

Jäteasiat linkittyvät energia- ja ilmastoasioihin entistä enemmän – kokonaistarkastelu on välttämätöntä

Jätetoiminnoilla on lukuisia kytköksiä ilmasto- ja energia-asioihin, muun muassa biokaasun tuotannon ja liikenteen biopolttoaineiden lisäämiseen, jätehuollon kasvihuonekaasujen vähentämiseen sekä rakennetun ympäristön materiaalitehokkuuden lisäämiseen liittyen. Usein nämä kytkökset unohdetaan ilmasto- ja energia-asioita käsiteltäessä, tai niitä sivutaan vain pintapuolisesti. Näin on tilanne myös Kaisun kohdalla. Esimerkiksi Kaisun luku 9. käsittelee kuntien roolia taakanjakosektorin päästökehityksen suunnittelussa, mutta osiossa ei tuoda millään tavalla esille jätteenpolttoa, vaikka jätteenpoltto on nykypäivänä osa usean kunnan energiapoliittisia ratkaisuja. Suomessa jätteiden osuus kaukolämmön tuotannon polttoaineista oli noin 9 % vuonna 2016.

Kaisussa ehdotetaan selvitettäväksi jätteenpolton päästöjen siirtämistä päästökaupan piiriin, ottaen huomioon myös vaikutukset jätehuollon tavoitteiden toteutumiseen. Tämä on YTP:n mielestä erittäin kannatettava toimenpide-ehdotus. Peräänkuulutamme riittävän kattavaa lisäselvitystä. YTP pitää myös tärkeänä, että jatkossa jäteasiat olisivat kattavammin huomioituna, kun tehdään ilmasto-ja energia-asioihin liittyviä päätöksiä eri aluetasoilla.

Jätehuoltoa tulee kehittää kokonaisuutena

Suomessa on otettu suhteellisen nopeita harppauksia jätehuollon saralla. Jätteenpoltto on lisääntynyt nopeasti Suomessa. Tämä muutos näkyy myös, kun tarkastellaan CO_2-päästöjen kehitystä. Kaatopaikat ovat olleet merkittävin CO_2-päästölähde jätesektorilla. Jätesektorin päästöt laskivat edellisvuodesta 4 prosenttia ollen 2,0 milj. t CO_2-ekv. vuonna 2016. Jätesektorin päästöt ovat 56 prosenttia pienemmät kuin vuonna 1990. Vuonna 2016 jätteiden käsittelyn osuus Suomen kokonaispäästöistä oli 3 prosenttia.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry
Eteläranta 10, PL 4 00131 Helsinki Puh. 09 172 841 Y-tunnus: 2518117-8 www.ytpliitto.fi

Ylivoimaisesti suurimpana syynä päästöjen vähenemiseen on ollut yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoituksen vähentyminen jätteenpolton lisääntyessä. Myös kaatopaikkakaasujen kerääminen on vähentänyt päästöjä. Jätteiden kaatopaikkasijoittamista ovat vähentäneet asteittain kiristynyt jätevero sekä vuonna 2016 voimaan tullut orgaanisen jätteen kaatopaikkakielto. Samaan aikaan yhdyskuntajätteiden kierrätys ei ole lisääntynyt.

Asetettujen kierrätystavoitteiden mukaisesti jatkossa entistä suurempi osa jätteistä tulisi kierrättää. Tehokas ja laadukas kierrätys voidaan varmistaa kattavalla erilliskeräysvelvoitteella. Näin voidaan varmistaa, että jo jätteen syntypaikalta lähtien eri jätejakeet saadaan pidettyä erillään ja varmistettua näin kerätyn aineksen hyvä laatu. Tulevaisuudessakin jätteenpoltto on yksi käsittelyvaihtoehdoista. Jatkossa polttoon tulisi ohjata ennen kaikki kierrätyskelvoton jäteaines, joita ovat jätteiden käsittelyssä jäljelle jäävä rejekti sekä vaaralliset ja kierrätykseen kelpaamattomat jätteet. Jätteenpolttolaitosten yhteyteen tulisi rakentaa jätteen koneellista lajittelua erilliskeräyksen ulkopuolelle jäävälle sekajätteelle. **Energia-, ilmasto- ja jätepoliittisilla ohjauskeinoilla pitäisi omilta osiltaan varmistaa, että Suomeen kehittyisi monipuolinen ja tarkoituksenmukainen jätteiden käsittelyinfrastruktuuri.**

Kunnioittavasti

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Riikka Kinnunen

vt. toimitusjohtaja